

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12

Fylke: Sogn & F.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Hafslø

Emne: Gamal engstekk

Bygdelag: Joranger.

Oppskr. av: G.G. Behaim

Gard: Hals.

(adresse): Mari fjøra

G.nr. 10 Br.nr. 9.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

etter eiga og andres røynsle.

SVAR

- 1) Ordet tåaeng var nytta om enga heimanhjør bogarden. Tinnmark, Staatter som ligg utanfor Kallast riistornars eller hanstellettes utmark. Namnet ikke brukast av of til. ist før smøgarden heiles og ekte. Bakterlege Kalla dei atlog, sien. Tjuinkeng, tåaeng og tinneng. Smalnig og tåhøg. Djæslette og skittbomlelette. Raskuslette.
- 2) Bide innmark og utmark (utslettar) var nytte om vieren eller frysinsmar- en. Skogen heldt ein nytte mot lærting. Det ein fikkde av mark sine Kallast ryggedüngar. Sa pydja sine brunde dyrpum og orme ut dei rotne. Når det vekji var for stor skim var det lagt i hoy.
- 3) Sa mosivoksen my brukte dei helst ostde. Skum som dei vilde ha til my var helst atlogd vell.

3) Grasfrøet dei gamle brukta
var helst slikt dei soga opp på
lengdalret (teleh.)

4) Dei tok vutas og skrussette dei.
Dei des var koytig ratra dei engi
i rymde.

5) Utmarksløftet var sjeldan gjødsle
annan enn på stolsgjene:

Gjødsla var for dei mest brukta
til åkern.

Smalnøkket var helst brukta til
myggfodslig. Styrken av gjødslinga
var etter so myldri gjødsel enn hordle.

6). Saemug. Tåhøg.

7) Utlinna var helst bygde slik
at dei holdt mykje av landet.
Smorutas var av og til grodune
for å spruda moskavatnet.

Koavarrenum var ofte rektua for
bedre slootta.

8) Sauga var helst gjødsla om
varen.

Grepø var helst brukta når
en gjødsla enga likvis spøde
smalnøkka var oftast smuldra
før inn, var ho iif. sinne tider
og på engi. For inntog so i
ordam brukta dei rødo som likna
grep laga av tre med en tømte

Andr blad. 8)

3.

tindar. denne perioden var
di Kvittel.

9) Bilde myg og utslatter vart bulta.
Grimm var best fotloipe
di gamle sa at myga vart mygje
tykkar i rota etter Leidung.
På grinn av Leidunga leyrja sluttur
alltid sinare i gammal tid. (Larssona-
tider.) Der fannst stjerkar som
ikki vart bulta.

10) Langbeitning er for det meste avloyd
for høy og best om væren. Berre sáin-
en for bulta myg om væren.
Ehn haistur vart mest all myg
med inntaksox av friskhagar bulta.
Der finst friskhagar som er 100 år
gammal.

11) Gjøtsla etter byra var sprud
utover med Kvittel.

12) Krotna vart for det meste
kündne inn om Kveldeane for
di drog til stols.

Kuskens gardar hadde og sinmarfjer.
Gjøtsla vart sprud om væren.

13). Kve.

14) Takke brida.

2879
2880

15) Førje brida

16) - - -

17) Gi tilleggiðum fura mot
når han kom heim.

18) Nei.

19) Traai. Tre. T.d. ein
som var būande på ein goss
som hadde son Tre var kalla
Treusur.

20) Skotkvark på stolane er gammel
her. Skotta kallaat tilsgjere.
Tre dyrkast enna på stolane.
Guri var mest gjøsla med
hundgjøsla som var sanda
når leista var i inntilne i
ffosit. Den det gjekk an sette
di og vatnet på og skola træi.

21) Førje brida.

J.O. Fj.
Hafslø

I samarbeid med
KULTURGEOGRAFISK REGISTRERING
PÅ VESTLANDET

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

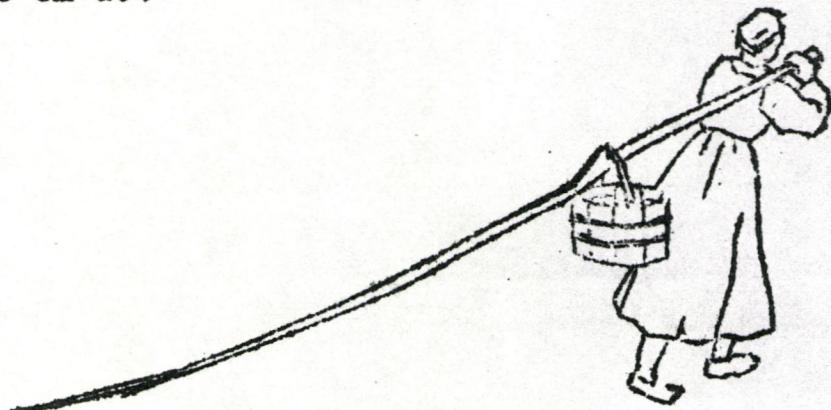
2774

Vær gild og skriv svaret med blyant på sama ark.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen åt den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bætta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det?

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har brukta fiskebein og fiskehovud til brensel?

Har ein brukta kumøkk til brensel?

5) Ja, ja

12) Nei f.g. Behaim